

Врз основа на член 123 став 3 и член 184 алинеја а) и алинеја з) од Законот за хартии од вредност ("Службен весник на РМ" бр.95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/10,135/11, 13/13, 188/13, 43/14, 15/15, 154/15, 192/15, 23/16, 83/18 и "Службен весник на РСМ" бр.31/20, 288/21) Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија, на седницата одржана на 24.02.2022 година, донесе

ОДЛУКА

за начин на работа со посебната сметка

Член 1

- (1) Со оваа Одлука се пропишува начинот на работа со посебната сметка согласно член 123 став 3 од Законот за хартии од вредност (сметка за порамнување) која правните лица кои вршат услуги со хартии од вредност со дозвола за работење добиена од Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија (брокерски куќи, банки и подружници на странска брокерска куќа во понатамошниот текст само "правни лица") ја отвораат во Народната Банка на Република Северна Македонија со намена за уплата на паричните средства на клиентите за плаќање на обврските за купените хартии од вредност и исплата на паричните средства добиени од продажбата на хартиите од вредност на клиентите.
- (2) За потребите на оваа одлука клиент на правните лице од став 1 кои ја извршуваат услугата портфолио менаџмент (индивидуално управување со средства) и чување на хартии од вредност се смета дека е правното лице кое ја извршува таа услуга

Нë базë тë nenit 123, paragrafi (3) dhe nenit 184, nënparagrafit a) dhe nënparagrafit f) nga Ligji i Letrave me Vlerë ("Gazeta Zyrtare e RM-së" nr.95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/10,135/11, 13/13, 188/13, 43/14, 15/15, 154/15, 192/15, 23/16, 83/18 dhe "Gazeta Zyrtare e RMV-së" nr.31/20, 288/21) Komisioni i Letrave me Vlerë i Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 24.2.2022, miratoi

VENDIM

për mënyrën e punës me llogarinë e posaçme

Neni 1

- (1) Me këtë Vendim përcaktohet mënyra e punës me llogarinë e posaçme në pajtim me nenin 123, paragrafi (3) të Ligjit të Letrave me Vlerë (llogaria e sheshimit) të cilën personat juridik që kryejnë shërbime me letra me vlerë me leje për punë të fituar nga Komisioni i Letrave me Vlerë i Republikës së Maqedonisë së Veriut (shtëpi brokerimi, banka dhe filiale të shtëpisë së huaj brokerimi, në tekstin e mëtejshëm "persona juridikë"), e hapin në Bankën Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut me qëllim të arkëtimit të asetëve në para të klientëve për pagesë të detyrimeve për letrat me vlerë të blera dhe pagesë të asetëve në para të fituara nga shitja e letrave me vlerë të klientëve.
- (2) Për nevojat e këtij vendimi klienti i personave juridikë nga paragrafi (1), të cilët e zbatojnë shërbimin portfolio menaxhment (administrim individual me asete) dhe ruajtje të letrave me vlerë, llogaritet se është personi juridik i cili e zbaton atë shërbim.

Член 2

Правните лица се должни:

- да обезбедат дека клиентот кој има намера да **купува** хартии од вредност, паричните средства ќе ги уплати директно на сметката за порамнување од член 1 на оваа Одлука најдоцна до денот на порамнување на трансакцијата;

- паричните средства од клиентот добиени од **продажба** на хартии од вредност, веднаш, но не подоцна од еден работен ден од приемот на средствата од продажбата, од сметката за порамнување во Народната Банка на Република Северна Македонија да ги уплати исклучиво (освен во случаите пропишани со закон кога не зависи од волјата на клиентот) во име и за сметка на клиентот на неговата трансакциска сметка во деловна банка.

Член 3

(1) По исклучок на член 2 алинеја втора од оваа Одлука, доколку клиентот даде писмена инструкција паричните средства од продажба на хартиите од вредност да не му се исплатуваат на неговата сметка, односно истите да останат на сметката за порамнување на правното лице, во тој случај паричните средства може да останат на сметката за порамнување најмногу 30 дена од денот на порамнување на продажната трансакција.

(2) Доколку клиентот во рок од 30 дена не реализира ниту една куповна трансакција, правното лице е должно паричните средства од член 2 алинеја прва и/или паричните средства за кои добил писмена инструкција од клиентот согласно став 1 на овој член да му ги исплати во целост по истекот на 30-тиот ден (односно првиот нареден работен ден).

(3) Доколку клиентот во рок од 30 дена реализира куповна трансакција чија вредност е пониска од средствата кои се на

Нени 2

Personat juridikë janë të obliguar që:

- të sigurojnë se klienti i cili ka për qëllim të **blejë** letra me vlerë, paratë do t'i paguajë drejtëpërdrejtë në llogarinë për barazim nga neni 1 i këtij Vendimi, më së voni deri në ditën e sheshimit të transaksionit;

- paratë e klientit të fituara nga **shitja** e letrave me vlerë, menjëherë, por jo më vonë se një ditë pune nga pranimi i mjeteve nga shitja, nga llogaria e sheshimit në Bankën Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut, t'i paguajë ekskluzivisht (përveç në rastet e përcaktuara me ligj) në emër dhe për llogari të klientit në llogarinë e tij të transaksionit në bankë afariste.

Нени 3

(1) Me përjashtim të nenit 2, nënparagrafi dy të këtij Vendimi, përderisa klienti jep udhëzim me shkrim që paratë nga shitja e letrave me vlerë të mos i paguhen në llogarinë e tij, respektivisht të njëjtat të mbesin në llogarinë e sheshimit të personit juridik, në atë rast paratë mund të mbesin në llogarinë e sheshimit të transaksionit për shitje.

(2) Përderisa klienti brenda 30 ditësh nuk realizon asnjë transaksion blerjeje, personi juridik është i obliguar që paratë nga neni 2, nënparagrafi i parë ose/dhe paratë për të cilat ka fituar udhëzim me shkrim nga klienti në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni, t'ia paguajë në tërësi pas skadimit të ditës së 30-të (respektivisht ditën e parë të punës të radhës).

(3) Përderisa klienti brenda 30 ditësh realizon transaksion blerjeje, vlera e të cilit është më e ulët nga mjetet që janë në llogarinë e sheshimit, në bazë të udhëzimit me shkrim të

сметката за порамнување врз основа на писмената инструкција на клиентот од став 1 на овој член и/или врз основа на член 2 алинеа прва, правното лице е должно по истекот на 30-тиот ден (односно првиот нареден работен ден) да ја исплати разликата односно преостанатите парични средства во целост.

(4) Доколку во периодот од 30 дена клиентот континуирано врши купување и продавање на хартии од вредност рокот од 30 дена од став (1) на овој член ќе се смета за сите продажни трансакции и уплати од член 2 алинеа 1 по методот FIFO (прв влезен прв излезен).

Член 4

(1) Се забранува на правните лица по истекот на роковите од член 2 и член 3 на оваа Одлука на сметката за порамнување да имаат парични средства од клиенти наменети за плаќање на обврски за купени хартии од вредност или добиени од продажба на хартии од вредност.

(2) Паричните средства на сметката за порамнување добиени како провизии од реализираните купопродажни трансакции правните лица се должни во целост да ги префрлаат на нивните трансакциски сметки во деловна банка најмалку еднаш месечно.

Член 5

Паричните средства на клиентите кои се на сметката за порамнување на правното лице во Народната Банка на Република Северна Македонија: не влегуваат во имотот на правното лице во случај на стечај или ликвидација и не можат да се користат за намирување на неговите обврски ниту да бидат предмет на принудна наплата за тоа правно лице и не можат да се користат за плаќање на обврските за купени хартии од вредност од еден за сметка на друг клиент.

клиентит nga paragrafi (1) i këtij neni dhe /ose në pajtim me nenin 2, nënparagrafi e parë, personi juridik është i obliguar që pas skadimit të ditës së 30-të (respektivisht ditën e parë të punës të radhës) ta paguajë dallimin, respektivisht në tërësi mjetet e tjera të mbetura në para.

(4) Përderisa në periudhën prej 30 ditësh klienti vazhdimisht kryen blerje dhe shitje të letrave me vlerë, afati prej 30 ditësh nga paragrafi (1) i këtij neni do të konsiderohet për të gjitha transaksionet për shitje dhe pagesa nga neni 2, nënparagrafi 1) sipas metodës FIFO (i pari hyn i pari dal).

Neni 4

(1) U ndalohet personave juridik pas skadimit të afateve nga neni 2 dhe neni 3 i këtij Vendimi për llogarinë e sheshimit të kenë asete në para nga klientë të destinuar për pagesë të detyrimeve për letra me vlerë të blera ose të fituara nga shitja e letrave me vlerë.

(2) Paratë e llogarisë së sheshimit të fituara si komisione nga transaksionet e realizuara të shit-bletjes, personat juridikë janë të obliguar që t'i transferojnë në tërësi në llogaritë e tyre të transaksionit në bankë afariste të paktën një herë në muaj.

Neni 5

Paratë e klientëve që janë në llogarinë e sheshimit të personit juridik në Bankën Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut: nuk hyjnë në pronën e personit juridik në rast të falimentimit ose likuidimit dhe nuk mund të përdoren për shlyerjen e detyrimeve të tij e as të jenë lëndë e arkëtimit të detyrueshëm për atë person juridik dhe nuk mund të përdoren për pagesë të detyrimeve për letra me vlerë të blera nga një klient për llogari të një klienti tjetër.

Член 6

(1) Се задолжуваат правните лица, во рок не подолог од 20 дена од денот на примена на оваа Одлука за затекнатата состојба со средствата на клиентите за кои (не)реализирале/порамниле трансакции во периодот од 01.01.2021 година заклучно со 11.04.2022 година, а сеуште имаат средства на сметката за порамнување на правното лице, да го усогласат работењето со одредбите од оваа Одлука, односно да им ги исплатат паричните средства на клиентите.

(2) Се задолжуваат правните лица, во рок не подолог од 60 дена од денот на влегувањето во сила на оваа Одлука за затекнатата состојба со средствата на клиентите за кои (не)реализирале трансакции во периодот заклучно со 31.12.2020 година да ги преземат сите мерки и да им ги исплатат паричните средства.

(3) Во рок од 10 дена по истекот на роковите за усогласување на затекнатата состојба со паричните средства на сметката за порамнување од став 1 и став 2 од овој член, правните лица се должни до Комисијата за хартии од вредност да достават Извештај со документација за постапувањето како и список на неисплатени клиенти со образложение.

(4) Правните лица се должни да ги исполнат сите законски обврски спрема клиентите од став 1, став 2 и став 5 со цел да го усогласат работењето со одредбите од оваа Одлука.

(5) По исклучок на член 4 став 1, а согласно став 3 од овој член паричните средства на клиентите за кои (не)реализирале трансакции заклучно со денот на влегување во сила на оваа одлука и кои не се исплатени и по исцрпување на сите мерки остануваат на сметката за порамнување на правното лице.

Neni 6

(1) **Ngarkohen** personat juridikë, që brenda një afati jo më të gjatë se 20 ditë nga dita e zbatimit të këtij Vendimi, për gjendjen e gjetur me asetet e klientit për të cilat kanë (nuk)kanë realizuar/barazuar transaksione në periudhën prej 1.1.2021 përmbylltas me 11.4.2022, e ende kanë mjete në llogarinë e barazimit të personit juridik, të bëjnë harmonizimin e punës me dispozitat e këtij Vendimi, respektivisht t'ua paguajnë mjetet në para klientëve.

(2) **Ngarkohen** personat juridikë, që brenda një afati jo më të gjatë se 60 ditë nga dita e hyrjes në fuqi të këtij Vendimi, për gjendjen e gjetur me mjetet e klientëve për të cilat kanë (nuk)kanë realizuar/barazuar transaksione në periudhën përmbylltas me 31.12.2020 të ndërmarrin të gjitha masat dhe t'ua paguajnë paratë.

(3) Brenda 10 ditësh pas skadimit të afateve për harmonizim të gjendjes së gjetur me para në llogarinë e sheshimit nga paragrafi (1) dhe (2) të këtij neni, personat juridikë janë të obliguar që te Komisioni i Letrave me Vlerë të dorëzojnë Raport me dokumentacion për të vepruarit si dhe listë të klientëve që nuk janë paguar me arsyetim.

(4) Personat juridikë janë të obliguar që t'i përmbushin të gjitha detyrimet ligjore ndaj klientëve nga paragrafi (1), paragrafi (2) dhe paragrafi (5) me qëllim që të harmonizojnë punën me dispozitat e këtij Vendimi.

(5) Me përjashtim të nenit 4, paragrafi (1), e në pajtim me paragrafin (3) nga ky nen, paratë e klientëve për të cilat (nuk)kanë realizuar transaksione përfundimisht me ditën e hyrjes në fuqi të këtij vendimi dhe të cilat nuk janë paguar edhe pas shterrjes së të gjitha masave, mbesin në llogarinë e sheshimit të personit juridik.

Член 7

Непоставувањето по оваа Одлука претставува основ за утврдување неправилност во работењето кај правното лице.

Член 8

Оваа Одлука влегува во сила со денот на објавување во "Службен Весник на Република Северна Македонија" а ќе се применува од 11.04.2022.

Neni 7

Mosveprimi ndaj këtij Vendimi paraqet bazë për vërtetimin e parregullsisë në punën e personit juridik.

Neni 8

Ky Vendim hyn në fuqi me ditën e botimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe do të zbatohet nga 11.4.2022.

Број/ Numër 01-174/1

Скопје/ Shkup 24.02.2022

Комисија за хартии од вредност на Република Северна Македонија
Komisioni i Letrave me Vlerë i Republikës së Maqedonisë së Veriut

Претседател/ Kryetarja

Mr. Sc. Nora Aliti

